

# Missionshuset i Issjö

## Den nyevangeliska väckelsen i Sverige

Under 1700- och 1800-talet svepte en evangelisk väckelserörelse över Sverige. Den hade sina rötter i den pietistiska rörelsen som uppstod i Tyskland. Inom denna rörelse betonades att varje människa behövde ett personligt beslut att bli en kristen. Detta var delvis en protest mot den ortodoxa uppfattningen att den rätta läran var det viktigaste.

Denna rörelse nådde även till Sverige. Dels handlade det om svenska soldater, som stred på olika håll i Europa och som påverkades av den pietistiska rörelsen, del handlade det om svenska studenter som studerade i Europa och liksom soldaterna kom i kontakt med människor engagerade i den pietistiska rörelsen.

Redan under 1700-talet skrämdes Svenska Kyrkan av väckelsen. Man hade då en stark övertygelse att ett lands enhet var beroende av en enhetlig religion. Därför antogs 1726 det sk Konventikelplakatet. En konventikel var en mindre sammankomst, ofta i ett hem Konventikelplakatet förbjöd sammankomster, där en präst inte var med. Svenska Kyrkan hade en stark ställning och varnade för allt som kunde störa kyrkans och därmed landets enhet. Detta ledde till en hel del oenighet mellan Svenska kyrkan och väckelserörelsen. En del av den stora emigrationen till Amerika kan förklaras av dessa oenigheter.

Inom väckelserörelsen var det för det mesta lekmän utan egentlig teologisk utbildning som predikade. Man önskade också fira nattvard, men det var i lagligt förbjudet att fira nattvard utan en präst och det fick bara ske i en av Svenska kyrkans lokaler. På många ställen bildades sk nattvarsföreningar som önskade fira nattvard utan en prästs medverkan.

## Väckelsen i Issjö

Denna väckelserörelse kom med tiden även till Issjö. På Penningby slott bodde familjen Edman, där en dotter, fröken Henriette, påverkades av väckelserörelsen, när hon lyssnade till Carl Olof Rosenius som höll en gudstjänst på slottet. På slottet fanns även Maria Persdotter som piga. Hon kom från Värmland och hade redan där mött väckelsen. Hon brukade hålla sk andliga föredrag i samband med konventiklar, dvs andliga sammankomster där man läste Bibeln, utbytte tankar om det man läst, sjöng psalmer och sånger och lyssnade på någon lekmannapredikan.

Hon kom till Issjö och många berördes av det hon predikade. Hon gjorde även hembesök och talade om sin tro. Allt fler berördes av henne och man började samlas hemma hos ”källarmor” i den sk källarstugan. Men fler och fler kom till samlingarna och det blev trångt. En annan kvinna, som kallades skräddarmor insåg att man behövde en egen lokal för sina samlingar, ett bönhus. Hon försökte övertala dem som ville vara med på samlingarna, men de var tveksamma. Många hade det svårt ekonomiskt och man tyckte inte man hade råd att bygga ett hus.

Men en dräng vid namn Jan Erik insåg hur viktigt detta var och tillsammans med skräddarmor lyckades de övertala de som var med på samlingarna att köpa en bit skog. Jan Erik fick i uppdrag att bege sig till Lovisedal och köpa skog. Det finns inga protokoll eller liknande från denna tid, men sannolikt var det på 1860-talet eller början på 1870-talet Affären gick bra och snart kunde man avverka skogen för att få timmer till bönhuset. Det forslades till Addarn, där det lades i flotta och fördes till Addarsnäs för att sågas. Issjöbönderna hjälpte till att bygga det nya huset, som strax var färdigt. Det var det första bönhuset i Länna socken. En församling bildades med som mest hade ca 100 medlemmar.

Missionshuset används fortfarande till gudstjänster under sommaren, men mest som samlingslokal för de många barn och scouter som är med på läger av olika slag.

(Text: Ingrid Underskog)